

TEREZÍN BLÍŽE ANEB POZNEJ GHETTO JINAK

Práve držíte verzi hry: Hanuš

vydej se po stopách příběhů a pátrej přímo v ulicích

Vydej se na cestu, po stopách chlapců a dívek, jejichž osud většinou skončil v nacistické vražedné mašinerii. Povede se ti zachránit osobu, kterou budeš reprezentovat? Dokážeš využít situací ve „městě paradoxů“, terezínském ghettu?! Zahraj si hru přímo v ulicích bývalého ghetta. Hrát můžeš sám jako jednotlivec, s celým oddílem nebo jako školní třída. Vydej se poznat příběhy a zažij, jak se v Terezíně za války žilo.

PRO KOHO JE HRA URČENA?

Hra je určena pro všechny zájemce starší 10 let (mladším doporučujeme hrát v doprovodu starších, nejen vzhledem k nutnosti pohybovat se po městě podle mapy, ale i kvůli delším textům, se kterými se ve hře pracuje), kteří rádi objevují nové věci, nebojí se hýbat ani přemýšlet. Vhodná je i pro dospělé zájemce. Jedna verze hry trvá cca 90 minut (hodně také záleží na orientačních schopnostech, věku a motivaci hráčů). Lze také navštívit celou řadu zajímavých expozic přímo ve městě.

Podrobnosti ke hře, tipy a další materiály najdete na www.terezinskastafeta.cz/hra. Jak se ti hrálo? Napiš nám to na web.

Hru se pro vás rozhodli připravit přibližně 13 letí kluci a holky z Přírodní školy, kteří si v rámci projektu Terezínská štafeta, vzali už před více jak 6 lety za své, ukázat své generaci jak vypadal život v ghettu za doby druhé světové války. Více o Terezínské štafeta a jejích aktivitách najdete na www.terezinskastafeta.cz nebo na Facebooku. Pokud vás zajímají časopisy, které děti v terezínském ghettu vydávaly, najdete je k prohlížení na www.vedem-terezin.cz.

TEREZÍN BLÍŽE ANEB POZNEJ GHETTO JINAK

Ahoj kamarádi,

jmenuji se Hanuš Lustig a před válkou jsme bydleli v Holešovicích. Tatínek měl malou kavárnu na Strossmayerově náměstí, maminka byla v domácnosti. S mladším bratrem a sestrou jsme si rádi hrávali na Letné a ve Stromovce nebo na dvoře našeho domu. Mým velkým koníčkem bylo divadlo. Nejprve jsme kamaďády založili kroužek a nacvičili několik scének. Dokonce jsme byli úspěšní v celoškolní soutěži, kde jsme dosáhli druhého místa. S rodiči jsme několikrát byli v Národním a byly to vždycky krásné chvíle. V těchto momentech jsem si přál stát na místě herců.

Pak ale přišla válka a protižidovská opatření. Na spoustu věcí jsme si postupně zvykli, pak ale přišla první velká rána - zákaz chození do divadel. Druhou byla povinnost nosit žlutou židovskou hvězdu. To ale nebylo to nejhorší. Od podzimu 1941 byly od Veletrhů /poblíž našeho domu/ a nádraží Bubny vypravovány transporty Židů do Lodže a Terezína. Naštěstí nám téměř rok předvolání nepřišlo. To se ale mělo změnit.

Jednoho zimního dne, kdy já jsem byl ještě ve škole a tatínek v práci, přinesli domů povolání do transporty /transporty roznášeli lidé ze Židovské obce/. V tu dobu byla doma jenom maminka s mými mladšími sourozenci.

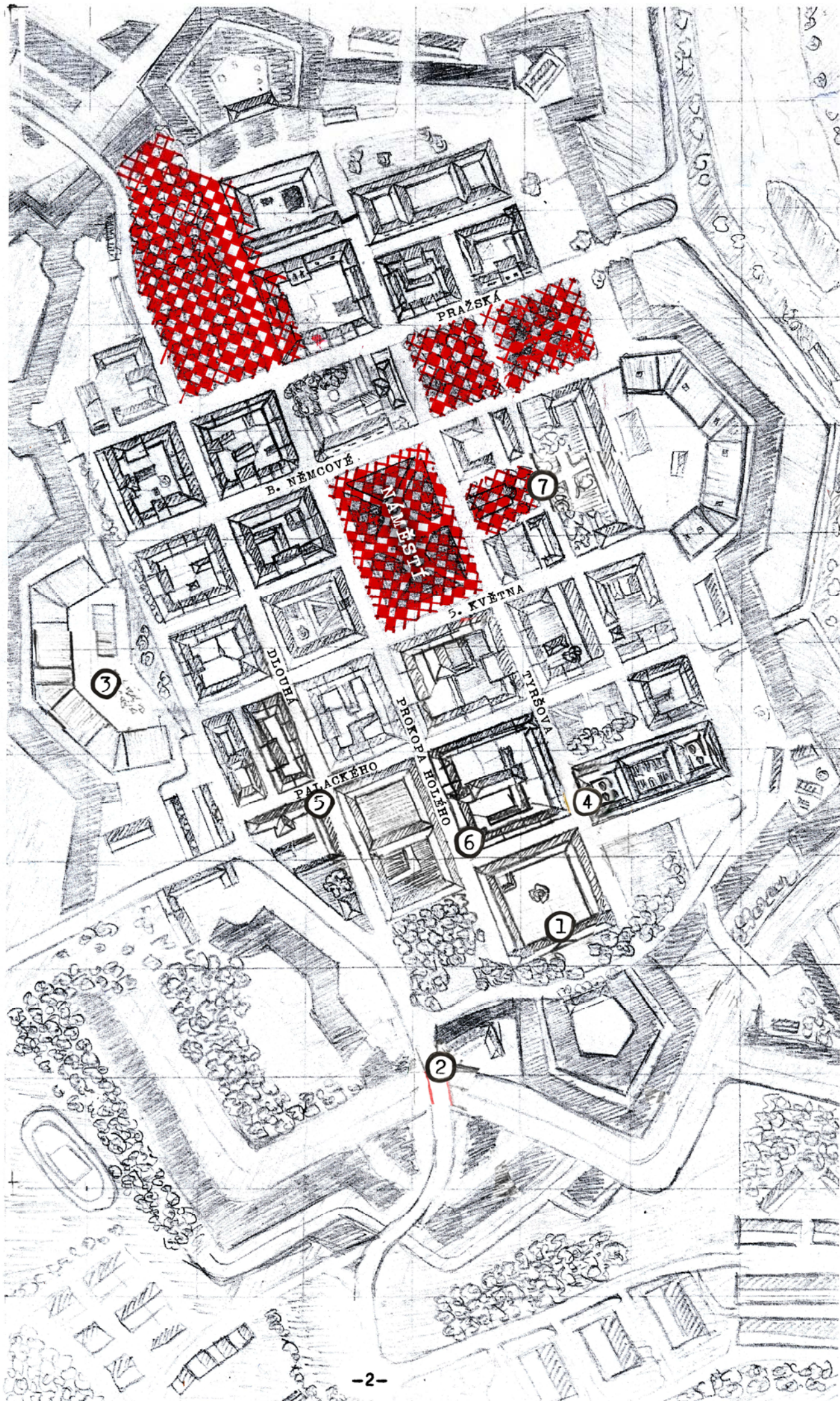
Mohli jsme si zabalit 50 kg věcí na osobu a druhý den nastoupit. Vlak nás odvezl do Bohušovic nad Ohří, odkud jsme museli jít pod dohledem četníků pěšky do Terezína. A tak jsem tedy, ve městě špíny, hladu a neustálého strachu z dalších transportů na východ.

Rád bych vám teď ukázal toto podivné město plné paradoxů, které když nevyužijete, dopadne to s vámi špatně.

Hanuš Lustig

TEREZIN BLÍŽE ANEB POZNEJ GHETTO JINAK

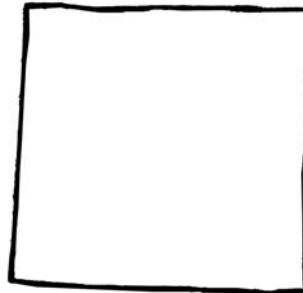
TEREZÍN BLÍŽE ANEB POZNEJ GHETTO JINAK

FOTOGRAFIE

JMÉNO:

PŘÍJMENÍ:

VĚK :

P R A V I D L A H R Y

1. Nesmíte chodit do červeně vyšrafovaných ploch.
2. Pokud chodíte ve skupině, nesmíte se rozdělit.
3. Písmeno u správné odpovědi zapiště do závěrečné tajenky (níže) do kolonky odpovídající číslu před úkolem.
4. Úlohy, u kterých není číslo, nemají vliv na závěrečnou tabulku.
5. Chodte po číslech v mapě popořadě, tak jako jsou za sebou.
6. Pro plnění některých úkolů je nutné se ptát i místních lidí.

Závěrečná tajenka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
17 18 19 20						21	22 23 24 25									

TEREZÍN BLÍŽE ANEB POZNEJ GHETTO JINAK

2. Kdo byl zástupce říšského protektora?

- N - Emil Hácha
- O - Adolf Hitler
- R - Reinhard Heydrich
- C - Karl Rahm

22. Kdo byl velitelem jednotek SS v Terezíně?

- C - Karl Rahm
- W - Reinhard Heydrich
- O - Jakob Edelstein
- P - Fredy Hirsch
- N - Rudolf Janetscheck

20. Kdy bylo založeno město Terezín?

- C - 1531
- Y - 1780
- S - 1444
- B - 1939

18. Kolik žilo v Terezíně obyvatel před válkou?

- V - 1000
- T - 10 000
- Ž - 5000
- F - 8000

7. V jakém období trvala Druhá světová válka?

- N - 1931 až 1939
- G - 1941 až 1947
- P - 1939 až 1945
- L - 1951 až 1957

TEREZÍN BLÍŽE ANEB POZNEJ GHETTO JINAK

1. ZASTÁVKA, DOMOV, HANOVERSKÉ KASÁRNY

Dnes mě probudil táta jako obvykle v sedm hodin. Uvědomil jsem si, že až se zítra půjdu učit na L 417, budou kluci čekat na nové číslo časopisu Domov. Ale mě včera nebylo dobře a tak asi budou mít smůlu. Škoda. Chlapi v umývárkách říkali, že k snídani bude vánočka, ale byla to bonke - zase byla jen horká černá voda, které nevím proč říkají kafe. A pak to, co jsme si schovali od večera. Potom jsem vyrazil do práce směr šance, kde jsou zelinářské zahrady.

1. Spočítej zamřížovaná okna na čelní straně kasáren

I - 45
R - 35
O - 22
P - 30

10. Spoj spisovatele s jejich díly a poté vyber dílo, které by sis v Terezíně nemohl přečíst.

Ý - Babička	J.K.Rowlingová
V - Cesta kolem světa za 80 dní	Božena Němcová
í - Harry Potter	Karel Čapek
Z - Dášenska	Jules Verne

Vedle díla, které sis nemohl přečíst, je písmeno, to zapiš do tajenky.

TEREZÍN BLÍŽE ANEB POZNEJ GHETTO JINAK

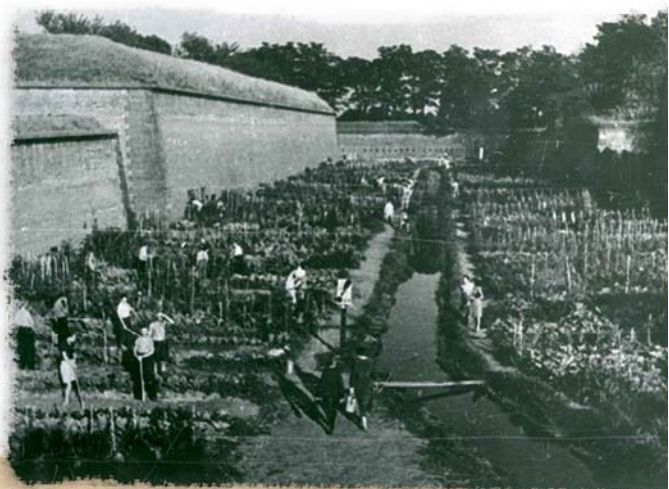
2. ZASTÁVKA, PRÁCE, ZELENINA

3. Když stojím na mostě zády k městu,
fotka je focená směrem:

E - doprava

A - doleva

M - dopředu

ČLÁNEK Z ČASOPISU VEDEM

Brzy ráno jako obvykle jdu za prací do zahrady. Je mi uděleno náradí a odcházím po dlouhé šanci. Zelené keříčky se chvějí chladným větrem, tu a tam zapípne nějaký ptáček. Sluneční paprsky májového slunce svítí na pučící stromy a zeleně kvetoucí keříky. Daleko ode mne se rýsují pole, mohutné hory a malé domečky. Vedle se vine šedá, asfaltová silnice, která vede k nám. Pozdě k večeru, když se připravuje k odchodu do ghetta, blíží se zdaleka po silnici těžké kroky. Tu zříme dlouhé řady trestanců, kteří jsou vedeni na Malou pevnost. Je to divný pocit vidět tolik trestanců dohola ostříhaných. Se smutným pohledem odcházím myslím na ubohé trestance, avšak věřím, že jednou budeme všichni svobodní.

15. Co se tam pěstovalo?

V - keřlubny, lilek, rajčata

E - keřlubny, brambory, rajčata

R - angrešt, avokádo, mrkev

TEREZÍN BLÍŽE ANEB POZNEJ GHETTO JINAK

3. ZASTÁVKA, JÍDLO, SUDETSKÁ KASÁRNA

Konečně oběd! I když byly zase brambory a trochu heřčíčné omáčky, těšil jsem se náramně. I když, upřímně řečeno jsem si při práci stačil vyšlojzovat jedno rajče, rozhodnul jsem se ho vzít bráchovi na dětský domov. Půjdu za ním odpoledne.

U výdeje bylo rušno, zase se tlačil ke kotli velký chumel lidí a menandžist je musel několikrát okřikovat. Dokonce se poblíž objevil ghetouš a vyzýval ke klidu. V jedné chvíli jsem se vystrašil, že jsem ztratil menážku a budu o hladu, ale nakonec byla v zadní kapse u kalhot. Ve frontě jsem potkal pár kluků ze L 417 - Petra Ginze a Pavla Liona. Bylo to štěstí mít u sebe oba šéfredaktory - Vedem i Rim-rimu.

P.S. Dneska jsem dokonce zhltnul i Linzzuppe(nebo jak se to píše).
Hádejte, co to znamená...

4. Terezínský jídelníček - podle pamětníka
- sobota - brambory s omáčkou, maso, černá káva
 - neděle - brambory s omáčkou, bez polévky, v. polévka
 - pondělí - 6 bramborů, v. černá káva

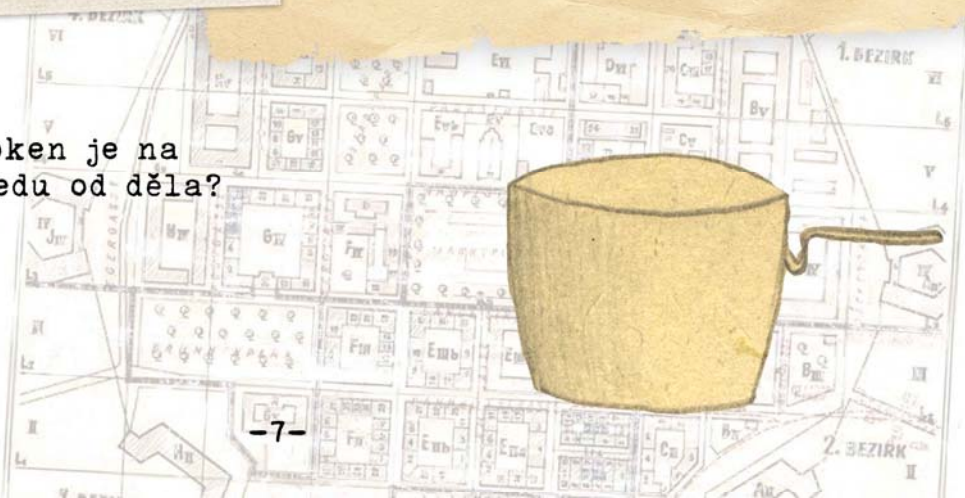

Čeho mají k jídlu nejvíce?

- M - mrkev, turín, melta
- C - omáčka, brambory, černá káva
- G - omáčka, čaj, meloun

23. Kolik zazděných oken je na kasárnách z pohledu od děla?

- E - 3
- f-- 1
- B - 2
- F - 0

TEREZÍN BLÍŽE ANEB POZNEJ GHETTO JINAK

4. Z ASTÁVKA, KULTURA, DIVADLO V MAGDEBURSKÝCH KASÁRNÁCH

Odpoledne probíhala zkouška divadelního představení. Hrál se Brundibár. I když jsem byl jenom ve sboru, byl jsem hrdý na to, že sestra hrála kočku. Moc jí to slušelo. Když vyháněli Brundibára a pak zpívali "Brundibár poražen, my jsme to vyhráli", měl jsem slzy v očích. I když je tady v Terezíně strašně moc lidí, nemůžeme pořádně do přírody a nikdo neví, co bude zítra, v těchto chvílích jakobychom bojovali a vítězili. Na večerní představení určitě přijdu a protože asi skončí po osmé hodině, kdy je už zákaz vycházení, přespím tady v Magdeburku na půdě.

21. Kolik chocholů má koňská maska nad portálem?

S - 4
K - 3
A - 6
M - 0

8. Kdo to byl Brundibár?

Y - čmelák
Í - zlý flašinetář
V - hodný člověk
S - pekař

TEREZÍN BLÍŽE ANEB POZNEJ GHETTO JINAK

5. ZASTÁVKA, BRATRŮV DOMOV, HLAS PŮDY

Po zkoušce jsem zašel také za bratrem. Bydlí na chlapeckém domově Q 306. Mají tam dobrou partu, se kterou se zeznánil již v Hamburku když jsem přijeli a Terezín byl ještě obyčejným městem. Takže tam bydlí s kamarády, i když by jako já mohl bydlet s tátou. Ale já možná taky porosím naše, abych se mohl přestěhovat na klukovský domov v L 417. Prý by měvzali v Nešarimu.

Bratr Martin byl nedšený z rajčete a hned mi ukazovat poslední číslo časopisu, který z kamarády vydávají. Jmenuje se hlas půdy a bylo v něm i několik rébusů. Jeden z nich můžete vyluštit dole.

Pak ale vypukla polštářová bitva a tak jsem raději zmizel, než nějakou schytám. Však je brzy zase uvidíme.

Úloha z časopisu Hlas půdy, který vydávali kluci na půdě domu před kterým právě stojíte:

6. Vyplňte tajenku a slovo, které vám vyjde v řádku doplňte i do sloupce. Získáte tak nápovědu pro další slovo v tajnce.

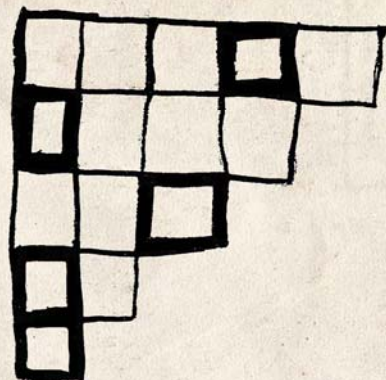
město v čechach

úder - synonymum

ženské jméno

výraz smíchu

spojka

*Odpověď napsáte, když sestavíte
ka sebe písmena ve čtverečku!*

N - RAHAM

V - MARMA

A - HRAHA

25. Jaká ozdoba je nad dveřmi domova Q306?

TEREZÍN BLÍŽE ANEB POZNEJ GHETTO JINAK

6. ZASTÁVKA, ČETNÍK

Zrovna, co jsem odešel, zastavil mě četník a poslal mě skládat brambory k rohovému domu v hloku CIV mezi Q2 a L3. Pytle byly těžké a měl jsem co dělat, ale pak se stal zázrak a jeden pytel se roztrhl. Protože tam hlídali jenom dva ghetouši, nebyl problém si pár bratrům si pár brambor vyšloženout. Alespoň budeme mít s klukama co na vylepšení večere. A určitě něco co zbyde i pro bráchu.

12. Bývalé označení, které je zmiňováno v deníku ještě stále na rohovém domu je. Jaká číselná kombinace na označeních není?

M - 04 - 10

O - 08 / 15

N - 09 - 15

Spoj ochranné složky v Terezíně s jejich charakteristikou.

Hitlerovci

organizované samosprávou

nežidovští občané
Československa

Ghettowache

četníci

jednotky SS

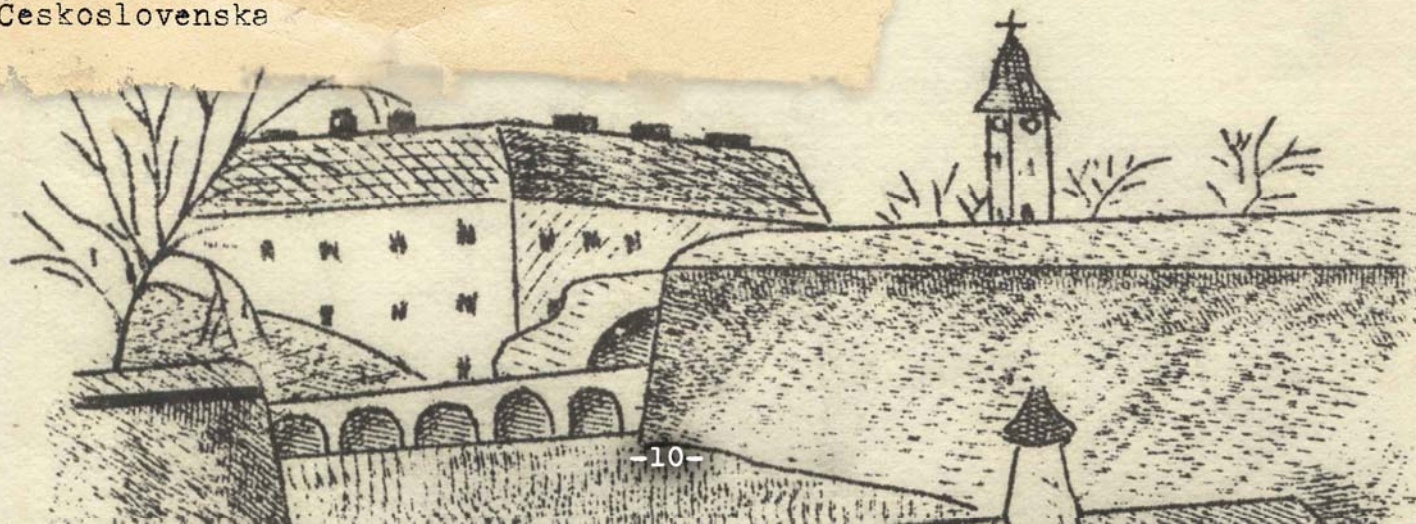

17. Jaká ochranná složka byla nejmocnější?

U - četníci

V - jednotky SS

Y - ghttowache

TEREZÍN BLÍŽE ANEB POZNEJ GHETTO JINAK

7. ZASTÁVKA, NEMOCNICE, VRCHLABSKÁ KASÁRNA

K večeru jsem měl přijít na očkování do nemocnice ve Vrchlabských kasáren. Mělo jít o vakcínu proti obrně, který se prý dělala z krve dospělého člověka. Ale jestli to zabírá, nevím.

U nemocnice jsem potkal Hanuše Hachenburga. Říkal, že napsal divadelní hru, která se jmenuje Hledáme strašidlo. Prý je to o králi, který sbíral lidské kosti a sestavoval z nich velkou kostru, aby mohl strašit lidi, víc mi prý neprozradí. Ano, zní to opravdu absurdně, ale já si pod tím představuji A. Hitlera, který se snaží získávat lidi pro svou obrovskou nacistickou kostru.

Když jsem přišel do nemocnice, zjistil jsem, že tam tak velká fronta, že přijdu raději zítra. Při cestě přes dvůr jsem zazáviděl lidem, kteří sem spěchali do sprchy. Ale poukázku sem budu mít až za dva dny.

14. Který strom není na zahradě bývalé nemocnice?

K - DUB E - KAŠTAN D - VRBA A - LÍPA

19. Přečti si příznaky a urči co je za nemoci?

- I - Zasažuje většinou plíce, mohou však být postiženy i hrtan, střeva, ledviny, kosti a kůže
- II - Projevuje se jako silná angína. Na mandlích a patře se tvoří šedý povlak. V nose se mohou vytvořit blány, které pos tupně ucpou dýchací cesty.

- C- spála a angína
- D- tuberkuloz a záškrt
- M- tyfus a tuberkuloze
- E- zánět močových blan a spála

TEREZÍN BLÍŽE ANEB POZNEJ GHETTO JINAK

5. Kolik slov jste mohli napsat do dopisu z Terezína, když jste byl Žid ?

B - 20

S - 25

f - 30

24. Co znamená šlojz?

R - když vám četník něco sebral

A - špajz - sklad jídla

L - když někdo něco ukradl

13. Jaký v ghettu nevycházel časopis?

R - RIM RIM RIM

E - Vedem

J - Mladý hlasatel

P - Hlas z půdy

11. Co znamená Bonke?

N - bubline

D - fáme

F - batoh

9. Co byla Menážka?

L - poukázka na jídlo

C - propustka na práci

V - povolání do transportu

Z - ghetto peníze

TEREZÍN BLÍŽE ANEB POZNEJ GHETTO JINAK

SLOVO NA ROZLOUČENOU

Zřetelně si vzpomínám na tu chvíli, kdy jsme se s klukama vraceli z fotbalu na Baště a radovali se z toho, že jsme, coby Sparta, vyhráli nad Nešarimem. Najednou proti nám vyběhl Matyáš a rozčileně volal, že se roznášejí transporty. Prý do Birkenau. Když jsme doběhli k Magdeburku a podívali jsme se na seznamy, viděl jsem tom i svoje jméno.

Bylo mi bídě a marně mě kluci utěšovali, že to možná nebude tak špatné. Táta měl lesklé oči a pořád opakoval, že jsem jeho kluk a že to zvládnou. V noci před nástupem jsem nemohl spát a pořád si v hlavě opakoval všechny krásné chvíle, které jsem v životě prožil.

Další ráno jsem nastoupil ke šlojzce a čekal, až vyvolají moje tranportní číslo. To jsem ale zahlédl tátu, jak přichází s nějakým úředníkem ze samosprávy a mává na mě. A tak jsem zaslechl tu spásnou větu, že jsem vyreklamovaný. Bylo to štěstí v neštěstí a tak pořád v Terezíně čekám, že snad už brzy válka skončí a já se vrátím domů a budu opět svoboděn. I když, kdo ví..?

Takto jsme pro vás hru připravovali... :) Doufáme, že se vám líbila.